

โครงการสถานีวิทยุชุมชน

องค์การบริหารส่วนตำบลลุดน้ำใส จังหวัดขอนแก่น

องค์การบริหารส่วนตำบลลุดน้ำใสมีโรงงานอุตสาหกรรมและโรงไฟฟ้าตั้งอยู่ในพื้นที่ ซึ่งโรงงานเหล่านี้เคยปล่อยน้ำเสียลงในลำน้ำพองทำให้เกิดกลุ่ม NGOs 2 กลุ่มขึ้นในพื้นที่ ได้แก่ กลุ่มเรียกร้องโรงงานกระดาษฟีนิกซ์ พัลพแอนด์เพเพอร์ และกลุ่มเรียกร้องผลประโยชน์จากการสร้างเขื่อน เข้ามาให้ข้อมูลเรื่องการปล่อยน้ำเสียแก่ชาวบ้าน ซึ่งชาวบ้านในพื้นที่ร้อยละ 30 เข้าร่วมกับกลุ่ม บางครั้งชาวบ้านได้รับข้อมูลจาก NGOs เพียงฝ่ายเดียว ทำให้เกิดความไม่เข้าใจกันระหว่างชุมชนกับ อบต.ขึ้น เมื่อ อบต. พยายามให้ข้อมูลหรือชี้แจงกับชาวบ้านด้วยวิธีการเข้าไปนั่งคุยโดยใช้หอกระจายข่าวหรือจดหมายข่าวมักไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากใช้เวลานานและชาวบ้านไม่สนใจที่จะอ่านจดหมาย ทำให้เสียเวลาในการอธิบายทำความเข้าใจมาก

นอกจากนี้เมื่อ อบต. ต้องการประชาสัมพันธ์หรือให้ข้อมูลชุมชนโดยผ่านสื่อวิทยุหรือโทรทัศน์มักจะไม่ได้รับการตอบสนองจากสถานีวิทยุโทรทัศน์มากนัก อบต. จึงมีแนวคิดที่จะแก้ไขปัญหาระบบการสื่อสารที่ให้ข้อมูลที่แท้จริง รวดเร็วและเข้าถึงชาวบ้านมากขึ้น

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: น้ำพอง

จังหวัด: ขอนแก่น

ประชากร: 7,549 คน

พื้นที่: 48 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

อบต. จึงจัดทำโครงการ "สถานีวิทยุชุมชน" ขึ้น ในปี 2546 เพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่ถูกต้อง ชัดเจนและรวดเร็วทันเหตุการณ์ให้กับชุมชนและประชาชนในพื้นที่ เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงที่เกิดขึ้นจากการใช้หอกระจายข่าวของหมู่บ้าน

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

- จัดตั้งคณะกรรมการวิทยุชุมชนในตำบล จำนวน 13 คน เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายของสถานี พิจารณารูปแบบการนำเสนอรายการ กำกับดูแลและดำเนินการบริหารงานของสถานี โดยจัดการประชุมทุก 3 เดือน
- ดำเนินการกระจายเสียง โดยใช้ที่ทำการของ อบต. เป็นสถานที่ทำการ ดำเนินการออกอากาศโดยใช้คลื่น FM 90.00 MHz ตั้งแต่เวลา 9.00 – 19.00 น. โดยมีผังรายการดังต่อไปนี้
 - ช่วงเช้า ให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของสำนักปลัด งานของส่วนการคลัง เช่น ความรู้เกี่ยวกับเรื่องภาษีอากรประเภทต่างๆ และวิธีในการจ่ายภาษี งานของส่วนโยธาธิการ เช่น ความรู้เกี่ยวกับการก่อสร้างและการควบคุมอาคาร ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของ อบต. กำนันและเทศบาลเป็นต้น
 - ช่วงบ่าย ให้ข้อมูลของหน่วยงานราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและกลุ่มต่างๆ ในพื้นที่ เช่น กลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์ลำน้ำพอง เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและรายการเพลงที่สอดแทรกสาระความรู้ต่างๆ เป็นต้น
 - ช่วงเย็น (17.00 – 19.00 น.) ในช่วงรายการบันเทิงเปิดโอกาสให้เยาวชนที่สนใจในพื้นที่เข้าจัดรายการและรายการธรรมะเพื่อชีวิต จัดรายการโดยเจ้าคณะตำบล
- ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดรายการ และประชาสัมพันธ์ข่าวสารของหน่วยงานให้แก่ประชาชน ได้แก่ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ โรงพยาบาลน้ำพอง สถานีตำรวจภูธรอำเภอน้ำพอง โรงเรียนม่วงหวานพัฒนศึกษา สำนักงานประถมศึกษาอำเภอน้ำพองและ อบต. ที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง เช่น อบต.โนนสะอาดและ อบต.เขาสวนกวาง เป็นต้น

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน	- งบประมาณของ อบต. ในปี 2546 จำนวน 100,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดังต่อไปนี้ - ค่าติดตั้งเสาอากาศเพื่อส่งสัญญาณ 70,000 บาท - ค่าวัสดุ อุปกรณ์ 30,000 บาท - งบประมาณจากการบริจาคของคณะกรรมการสถานีวิทยชุมชนและประชาชนในพื้นที่ ในปี 2546 จำนวน 50,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อเครื่องส่งสัญญาณ
อุปกรณ์/เครื่องมือ	- เสาอากาศส่งสัญญาณ สูง 30 เมตร 1 ชุด - เครื่องส่งสัญญาณวิทยุ ขนาด 30 วัตต์ 1 ชุด - วัสดุอุปกรณ์อื่นๆ (ได้แก่ ชุดเครื่องเสียง เครื่องเล่น CD Mixer เครื่องขยายสัญญาณเล็ก ฯลฯ) 1 ชุด
บุคลากร	- นายสถานี (ปลัด อบต.) ทำหน้าที่บริหารสถานี และจัดรายการวิทยุ 1 คน ทำงาน 5 วัน/สัปดาห์ - เจ้าหน้าที่ อบต. ทำหน้าที่ควบคุมเสียง 2 คน ทำงาน 5 วัน/สัปดาห์ - เจ้าหน้าที่ อบต. (ฝ่ายคลัง สำนักปลัด และโยธา) ทำหน้าที่จัดรายการ 6 คน ทำงาน 5 วัน/สัปดาห์ - คณะกรรมการบริหาร ทำหน้าที่กำหนดนโยบายของสถานี พิจารณารูปแบบการนำเสนอรายการ และดำเนินการบริหารงานของสถานี 13 คน ทำงานทุก 3 เดือน - บุคลากรจากหน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่ ทำหน้าที่หมุนเวียนกันจัดรายการ 2 คน/สัปดาห์ - เยาวชนในพื้นที่ ทำหน้าที่จัดรายการช่วงเย็น จำนวน 2 คน ทำงาน 2 วัน/สัปดาห์ - เจ้าคณะตำบล ทำหน้าที่จัดรายการธรรมะในช่วงเย็น 1 รูป ทำงาน 2 วัน/สัปดาห์

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
มกราคม – กรกฎาคม 2545	- ปลัด อบต. มองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นและมีแนวคิดที่จะจัดทำวิทยุชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหา - นำเสนอแนวคิดในเวทีประชาคมของหมู่บ้านต่างๆ หมุนเวียนไปทุกหมู่บ้าน และนำเสนอแนวคิดในประชาคมตำบล ซึ่งได้รับความเห็นชอบและการสนับสนุนจากประชาชนให้จัดทำโครงการ	ปลัด อบต./ประชาคมหมู่บ้าน/ประชาคมตำบล
สิงหาคม 2545	- เขียนโครงการ แผนการดำเนินงานและแผนงานด้านงบประมาณ - นำเสนอโครงการต่อสภา อบต. และสภา อบต. มีมติเห็นชอบให้ดำเนินการตามแผนงานที่วางไว้ - แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานวิทยุชุมชน จำนวน 13 คน โดยคัดเลือกจากตัวแทนหมู่บ้านต่างๆ	ปลัด อบต./นายก อบต./สภา อบต.
กันยายน – ธันวาคม 2545	- ติดต่อบริษัทเอกชนเพื่อมาวางแผน ติดตั้งระบบกระจายเสียง - จัดเตรียมสถานที่สำหรับเป็นห้องกระจายเสียงและติดตั้งระบบส่งสัญญาณ - ประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนการดำเนินการ	ปลัด อบต./นายก อบต./เจ้าหน้าที่ อบต./คณะกรรมการวิทยุชุมชน

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
	และรูปแบบรายการ และวางแผนด้านบุคลากร - ขออนุญาตสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด เพื่อใช้ คลื่นความถี่ในการจัดรายการ - ทดลองส่งสัญญาณ และออกอากาศด้วยกำลังส่ง 10 วัตต์	
มกราคม 2546 เป็นต้นไป	- ดำเนินการจัดรายการด้วยการส่งสัญญาณเต็ม กำลัง 30 วัตต์ - ประสานงานและประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงาน กลุ่ม อาชีพต่างๆ ในพื้นที่ที่สนใจ เข้ามามีส่วนร่วมในการ จัดรายการ หรือนำประชาสัมพันธ์กิจกรรมของกลุ่ม ให้ประชาชนทราบ - ประชุมคณะกรรมการบริหารงานวิทยุชุมชน 3 เดือน/ครั้ง เพื่อกำหนดนโยบายและวางแผนทางการ บริหาร	ปลัด อบต./นายก อบต./สภา อบต.

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

หน่วยงานราชการในพื้นที่ ได้แก่
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ
โรงพยาบาลน้ำพอง
สถานีตำรวจภูธรอำเภอน้ำพอง โรงเรียน
มอหวานพัฒนศึกษา สำนักงาน
ประถมศึกษาอำเภอน้ำพอง

กลุ่มองค์กรประชาชนในพื้นที่

-- บทบาทความร่วมมือ --

ร่วมจัดรายการวิทยุเพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารของ
หน่วยงาน และสร้างความเข้าใจในกิจกรรมของ
หน่วยงานให้แก่ประชาชน

เข้าร่วมในการจัดรายการ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมและ
ให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้ประชาชน
ในตำบล

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. ชาวบ้านและ อบต. มีความไม่เข้าใจซึ่งกันและกันในเรื่องข้อมูลข่าวสาร เนื่องจากการได้รับข้อมูล
ที่ผิดพลาดและไม่รวดเร็ว ทาง อบต. ต้องออกไปประชุมกับประชาคมหมู่บ้านเพื่อแจ้งข่าวสาร
ต่างๆ ทำให้เสียเวลาในการทำงาน นอกจากนี้การส่งจดหมายเวียนก็ไม่ประสบความสำเร็จ
เนื่องจากชาวบ้านไม่อ่าน หรืออ่านแล้วไปถ่ายทอดข้อมูลต่อแบบผิดๆ
2. มีค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมและดูแลหอกระจายข่าวของหมู่บ้านสูงถึง 30,000 บาท/ปี

หลังการดำเนินการ

1. ประชาชนในตำบลสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ จาก อบต. ได้รวดเร็วและถูกต้องมากยิ่งขึ้น เมื่อ อบต. หรือหน่วยงานราชการต่างๆ มีข่าวสารเร่งด่วนต้องการจะแจ้งให้ประชาชนทราบก็จะสามารถกระจายข่าวให้ทั่วถึงทุกพื้นที่ได้ได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากสถานีวิทยุสามารถกระจายเสียงได้ไกลครอบคลุมพื้นที่ 4 อำเภอ และประชาชนให้ความสนใจรายการต่างๆ มาก สังเกตจากความถี่ที่มีประชาชนโทรศัพท์เข้ามาสอบถามข้อมูลในบางรายการ 15-30 ครั้ง/ชั่วโมง
2. ประชาชนเข้าร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับ อบต. มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ อบต. สามารถจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้น 11.58% (ดังแสดงในตาราง)
3. ประหยัดค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมดูแลหอกระจายข่าวของหมู่บ้านได้ประมาณ 30,000 บาท/ปี
4. เกิดความเข้าใจระหว่าง อบต. และชุมชนมากขึ้น เนื่องจากสถานีวิทยุชุมชนได้เปิดโอกาสให้ทั้งชุมชน องค์กรชุมชน และหน่วยงานราชการ เข้ามานำเสนอข้อมูลข่าวสารต่างๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านรายการได้

* ตารางแสดงการจัดเก็บรายได้ ในปี 2546-2546

ประเภทรายได้	ปี 2545 จัดเก็บได้จริง(บาท)	ปี 2546 จัดเก็บได้จริง(บาท)
ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	52,077	52,711
ภาษีบำรุงท้องที่	3,287,314	3,708,847
ภาษีป้าย	123,618	102,746
รวม	3,463,009	3,864,304

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. ระบบส่งสัญญาณทำงานไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากผู้ควบคุมไม่มีความเข้าใจ และคุณภาพของอุปกรณ์ไม่ดีมากนัก	1. พยายามเรียนรู้ข้อผิดพลาดจากการทำงาน และปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น
2. การใช้ภาษาที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมของผู้ดำเนินรายการ	2. หัวหน้าสถานี(ปลัด อบต.) คอยให้คำแนะนำปรึกษา และในช่วงเริ่มแรกของการจัดรายการ มีการจดบันทึกว่ามีการใช้คำที่ไม่เหมาะสม คำฟุ่มเฟือยกี่ครั้ง และให้ผู้จัดรายการปรับปรุงแก้ไข นอกจากนี้ยังได้จัดอบรมผู้ดำเนินรายการโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญจากกรมประชาสัมพันธ์ ประชาสัมพันธ์จังหวัด และเจ้าหน้าที่ของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ มาให้ความรู้ในการจัดรายการที่เหมาะสม

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. การสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ชุมชน ส่วนราชการต่างๆ NGOs และท้องถิ่น เพื่อช่วยกันในการดำเนินโครงการให้สำเร็จลุล่วง
2. ข้อมูลข่าวสารที่ให้แก่ชุมชนมีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน เป็นข้อมูลที่ประโยชน์ ให้ทั้งความรู้และความบันเทิง ทำให้ประชาชนให้ความสนใจเป็นอย่างมาก

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

อบต. มีแผนงานที่จะขออนุญาตใช้คลื่นความถี่จากกรมประชาสัมพันธ์อย่างเป็นทางการ และขยายเวลาในการดำเนินรายการ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ อบต. มีนโยบายที่จะจัดซื้อเครื่องมือเพิ่มเติม

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายวชร เพรงมา
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส
ที่อยู่ : ตำบลกุดน้ำใส อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น
โทรศัพท์ : (043) 373-432
โทรสาร : (043) 373-323

ชื่อ-นามสกุล : นางยุพิน ศรีคันธะรักษ์
ตำแหน่ง : เจ้าหน้าที่ธุรการ
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส
ที่อยู่ : ตำบลกุดน้ำใส อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น
โทรศัพท์ : (043) 373-432
โทรสาร : (043) 373-323

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีนใหม่ : พ.ศ. 2546

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	ตำบลกุดน้ำใส อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น 40310
ขนาดพื้นที่	48 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	27,072,000 บาท (ปีงบประมาณ 2546) 4.30 % เงินเดือนและค่าจ้างประจำ 2.55 % ค่าจ้างชั่วคราว
งบประมาณรายได้	31,090,000 บาท (ปีงบประมาณ 2546) 1.49 % จัดเก็บเอง 75.05 % รัฐจัดเก็บให้
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	39 คน 3 คน พนักงานท้องถิ่น 9 คน ลูกจ้างประจำ 27 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	7,549 คน
จำนวนครัวเรือน	1,422 ครัวเรือน
ประชากรแฝง	500 คน
รายได้เฉลี่ยประชากร	26,384 บาท
สัดส่วนการประกอบอาชีพ	80% เกษตรกรรม/กสิกรรม 5% รับจ้างทั่วไป 10% รับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม 5% ราชการและองค์กรอื่นๆ
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ตำบลกุดน้ำใสตั้งอยู่ห่างจากอำเภอน้ำพองประมาณ 15 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่เนินสลับพื้นที่ราบเหมาะแก่การเพาะปลูก มีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่ในพื้นที่หลายแห่ง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเขตนิคมสร้างตนเองเขื่อนอุบลรัตน์ มีแหล่งน้ำธรรมชาติหลายแห่ง เช่น หนองระวี หนองบัว หนองอ้อ หนองขี้เหล็ก และหนองโดน เป็นต้น และมีลำน้ำพองไหลผ่านหมู่บ้านต่างๆ ในตำบล หน่วยธุรกิจในเขต อบต. ประกอบด้วย ปิมน้ำมัน 4 แห่ง ลานมัน 1 แห่ง โรงงานอุตสาหกรรม 4 แห่ง บ้านจัดสรร 3 แห่ง และร้านขายวัสดุก่อสร้าง 1 แห่ง ด้านการศึกษา มีโรงเรียนประถมศึกษา 6 แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษาขยายโอกาส 2 แห่ง วัดและสำนักสงฆ์ 10 แห่ง มีศูนย์ อปพร. ที่มีกำลังพล 60 นาย มีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญคือ ปอแก้ว ธรรมชาติ ปอหินลูกช้าง ชุมชนมีวิถีชีวิตค่อนข้างหลากหลาย กล่าวคือ ประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจะมีวิถีชีวิตแบบชนบท ส่วนกลุ่มที่ประกอบอาชีพรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมมีวิถีชีวิตแบบชุมชนเมือง ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในชุมชนเท่ากับกลุ่มที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม